



Česká hematologická  
společnost ČLS JEP

## Stanovisko České Hematologické společnosti ČLS JEP k iniciativě transparentní spolupráce

Česká hematologická společnost tímto vyjadřuje podporu České onkologické společnosti ČLS JEP v jejím prohlášení ze dne 20. ledna 2015 týkající se iniciativy "Transparentní spolupráce".

Iniciativa Transparentní spolupráce, jež byla v loňském roce zahájena Asociací inovativního farmaceutického průmyslu, je zajisté vedena nejlepšími úmysly. Zavedení pravidel pro transparentní spolupráci do českého prostředí však doposud nebylo dostatečně konzultováno s lékaři, jejichž osobní údaje budou v rámci iniciativy transparentní spolupráce zveřejňovány. Kodex AIFP zveřejněný na stránkách Transparentní spolupráce v této době bohužel neposkytuje vyčerpávající odpovědi na všechny otázky, které si klademe ohledně chystaného zveřejňování osobních údajů lékařů. Nepostačuje nám pouhé ubezpečení, že se tak bude dít v souladu s předpisy o ochraně osobních údajů. Domníváme se, že i údaje samy o sobě pravdivé, mohou při nevhodné formě prezentace vážně zasáhnout do reputace jednotlivých lékařů.

Hematologická odborná společnost se domnívá, že je nejvyšší čas tento nedostatek komunikace překonat a zve zástupce iniciativy Transparentní spolupráce k užší spolupráci a společnému jednání. Výsledkem tohoto jednání by měla být vzájemná shoda na implementaci pravidel AIFP v České republice.

Domníváme se, že národní „*Disclosure kodex*“ upravující zveřejňování plateb a jiných plnění farmaceutických společností zdravotnickým odborníkům a zdravotnickým zařízením by měl více zohledňovat následující skutečnosti:

- V případech, kdy je příjemcem platby zdravotnické zařízení, nebo jiná právnická osoba, není zcela v moci konkrétních lékařů rozhodovat o nakládání s přidělenými prostředky. Rozhodnutí o tom, na kterou konkrétní činnost budou prostředky přiděleny, a který lékař bude z těchto prostředků podpořen, náleží zdravotnickému zařízení jakožto zaměstnavateli lékaře. Dle našeho názoru nemůže zaměstnavatel dát jménem svých zaměstnanců souhlas se zveřejněním jejich osobních údajů, ani jej nemůže od svých zaměstnanců vynucovat. Nezdá se nám proto účelné trvat na tom, aby bylo zveřejňování prováděno v "*maximálně možném rozsahu*" a "*na základě jednotlivého uvádění zdravotnických odborníků*" (odst. 3.03 pravidel). Domníváme se, že takováto formulace pravidel povede k nepřiměřenému tlaku na zdravotnická zařízení, aby zveřejňovala osobní údaje svých zaměstnanců i tam, kde to není účelné. U těchto případů zcela postačí, pokud bude zveřejňován pouze název právnické osoby, jež obdržela platbu.
- Pravidla by měla více pamatovat na přiměřenost zásahu do osobnostních práv lékařů. Měla by podrobněji stanovovat, po jakou maximální dobu mohou být osobní údaje zveřejněny, jakým způsobem a u koho mohou jednotliví lékaři namítat nepřesnost či nepravdivost údajů, jakým způsobem a komu mají lékaři poskytovat souhlas se zveřejněním osobních údajů a jakým způsobem lze vzít tento souhlas zpět.

- Domníváme se, že celý proces by měl probíhat pod dohledem Úřadu na ochranu osobních údajů. Zpracování a zveřejňování osobních údajů lékařů patrně může probíhat buď na úrovni jednotlivých společností poskytujících prostředky (odst. 2.07), nebo v rámci "databáze zdravotnických odborníků a zařízení" <http://www.aifp.cz/cs/>. Není nám zcela jasné, která právnická osoba přebírá odpovědnost za obsah a případné zneužití databáze. Z údajů dostupných na webovém portálu Úřadu pro ochranu osobních údajů je zjevné, že Asociace inovativního farmaceutického průmyslu má zaregistrováno pouze zpracovávání osobních údajů obchodních zástupců a zástupců patientských organizací. Není nám známo, zda byl tento způsob a účel zpracovávání údajů oznámen některou z farmaceutických společností a jaké bylo jeho případné stanovisko.
- Domníváme se, že by bylo vhodné formulovat vzorové a doporučené smluvní ujednání do smluv s odborníky a zdravotnickými zařízeními. Pro jednotlivé lékaře bude jinak složité orientovat se v různých povinnostech ukládaných různými poskytovateli finančních prostředků.

Aniž bychom chtěli bránit nezpochybnitelným celosvětovým trendům ve zvyšování standardů na transparentnost farmaceutického průmyslu, máme za to, že iniciativa transparentní spolupráce otevřela v České republice řadu důležitých otázek, které doposud nebyly vzaty v úvahu. Vyzýváme proto Asociaci inovativního farmaceutického průmyslu, aby ve spolupráci se zástupci lékařů a jejich společností podrobněji rozpracovala poněkud obecná pravidla zveřejněná dne 23. května 2014. Domníváme se, že celoevropská pravidla pro transparentní spolupráci kodexu EFPIA umožňují přizpůsobení kodexu tuzemským právním předpisům. Pokud nebudou zástupci lékařů zahrnuti do diskuse o pravidlech transparentní spolupráce a pokud budou přehlíženy naše požadavky na zabezpečení alespoň základních standardů ochrany soukromí členů naší společnosti, budeme nuceni našim členům doporučovat, aby odmítali veškeré souhlasy s poskytováním osobních údajů.

V Brně dne 20.4. 2015

Členové výboru ČHS ČLS JEP